

ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕ

**Жобаға әсер етуге экологиялық рұқсат алуға арналған материалдар:
Қоршаған ортаны қорғау бөлімі «Атырау облысы, Жылыой ауданы. Айранкөл кен
орнын жайластыру. №11 толықтыру» жобасына әсер етуге экологиялық рұқсат
алуға арналған материалдар**

1. Болжалды қызмет орнының сипаттамасы, оның шекаралары бейнеленген жоспар

Айранкөл мұнай кен орны әкімшілік тұрғыдан Қазақстан Республикасы Атырау облысы Жылыой ауданының аумағында орналасқан.

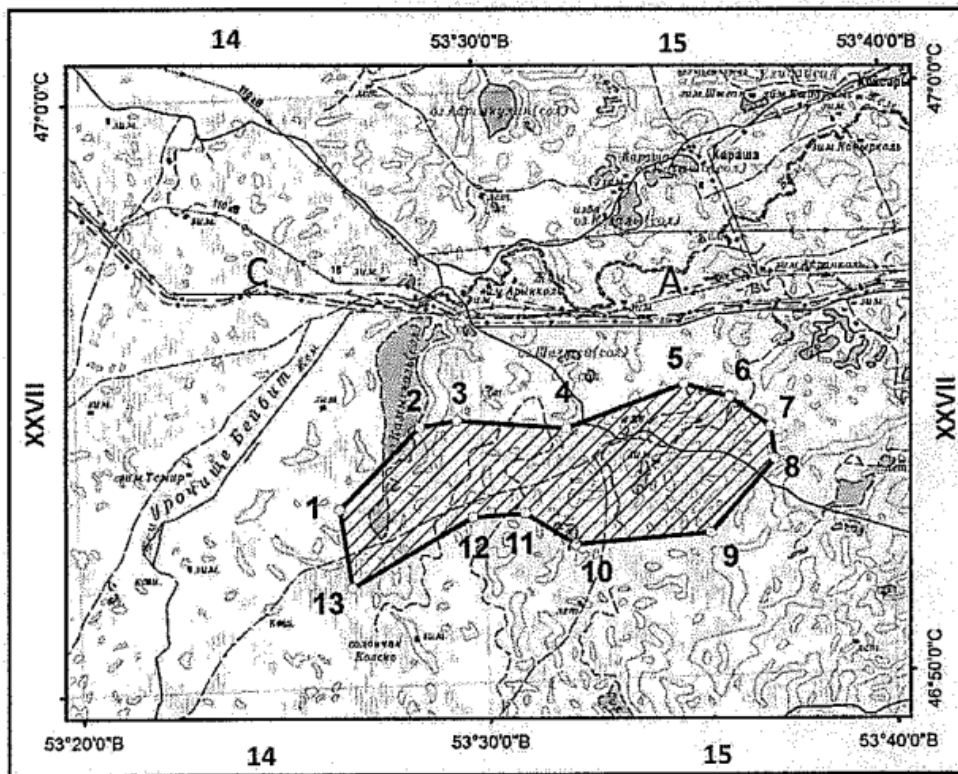
Орын Айранкөл кен орнының Батыс күмбезіндегі төменгі борлы өнімді горизонттардан көмірсутек шикізатын өндіруге арналған келісімшартқа сәйкес таңдалды (15.10.2004 жылғы № 1525 рег.). 2011 жылғы 27 мамыр айында Айранкөл кен орнының батыс және шығыс күмбездерінің төменгі бор және юра горизонттарынан көмірсутек шикізатын өндіруге құқық беретін №3667–УВС мемлекеттік тіркеу нөмірімен №1 толықтыру алынды.

№4126-УВС-МЭ мемлекеттік тіркеу нөмірімен 2015 жылғы 20 наурыз айындағы №4 толықтырумен геологиялық бөлу шекаралары бекітілді. Ауданы - 46,8 шаршы км. Жарамдылық мерзімі - 2029 жылғы 15 қазанға дейін. Келісімшарт мерзімі 25 жыл.

1.1-кесте. Бұрыштық нүктелердің координаттары

Координаты угловых точек					
Угловые точки	Северная широта	Восточная долгота	Угловые точки	Северная широта	Восточная долгота
1	46° 53' 02"	53° 26' 24"	8	46° 53' 39"	53° 37' 11"
2	46° 54' 23"	53° 28' 27"	9	46° 52' 26.15"	53° 35' 33"
3	46° 54' 28"	53° 29' 23"	10	46° 52' 19"	53° 32' 13"
4	46° 54' 17"	53° 32' 05"	11	46° 52' 52"	53° 31' 00"
5	46° 54' 58"	53° 35' 00"	12	46° 52' 50"	53° 29' 42"
6	46° 54' 43"	53° 36' 07"	13	46° 51' 42"	53° 26' 39"
7	46° 54' 12"	53° 37' 05.70"			

**Картограмма расположения участка недр месторождения Айранколь
в пределах блока XXVII-14-С(частично), 15-А(частично)
Масштаб 1: 200 000**

Условные обозначения:

контур участка недр для добычи месторождения Айранколь	линии связи
железная дорога	водопроводы подземные
автодороги (шоссе)	каналы
улучшенные грунтовые дороги	реки, ручьи (пересыхающие)
грунтовые проселочные дороги	реки, ручьи (постоянные)
полевые дороги	населенные пункты
нефтепроводы подземные	озера
газопроводы подземные	солончаки
линии электропередачи	

1-сурет. - Геологиялык бөлү картограммасы

2-сурет - Шолу картасы

2. Жоспарланған қызметтің қысқаша сипаттамасы

Бұл жұмыс жобасында жобалау тапсырмасына сәйкес:

- Мұнай жинау және тасымалдау жүйесі;
- Құбыр желілері және манифольдтар (БГ);
- Мұнай дайындау пункті (қолд. МДП);
- Мұнайды жинақтау пункті (қолд. МЖП-1);
- Мұнайды жинақтау пункті (қолд. МЖП-2);
- Мұнайды жинақтау пункті (МЖП-3) және қабаттық қысымын ұстап тұру (ҚҚҰТ);
- Тауарлық мұнайды жинақтау пункті (ТМЖП);
- Кәсіпшілік құбырларын салу.

«Каспий Мұнай» АҚ тапсырыс берушісінен алынған жобалау тапсырмасы мен техникалық шарттарды негізге ала отырып, жобаны әзірлеу негізіне мынадай деректер салынды:

- Сұйықтық өнімділігі - 10000 м³/тәул;
- Мұнай өнімділігі - 3000м³/тәул;
- Сұйықтық бойынша мұнай өндіру ұңғымаларының орташа дебиті – 60 м³/тәул;
- Газ факторы – 25 м³/т;
- Өндіруші ұңғымалардың жалпы саны – 7 дана;
- Ұңғыманы айдау желілеріне ауыстыру - 10 дана;
- Шығыс күмбездіндегі мұнай тығыздығы – 825 кг/м³;
- Батыс күмбездіндегі мұнай тығыздығы - 892 кг/м³;
- Шығыс күмбездінде 200С кезінде мұнайдың тұтқырлығы (кинематикалық) - 37,1мм²/с;
- Батыс күмбездінде 200С мұнай тұтқырлығы – 602 мм²/с;
- Қату температурасы: - Шығыс күмбезі – минус 250С;
- Батыс күмбезі – минус 190С;
- Тұтану температурасы: - Батыс күмбезі – минус 160С;
- Шығыс күмбезі - минус 150С;
- Өндіру әдісі – механикаландырылған.

Құрылыс мерзімінің жалпы нормативтік ұзақтығы 3 айды, оның ішінде дайындық кезеңінің мерзімі 1 айды құрайды.

3.1 Климаттық жағдайларына сипаттама

Ауданның климаты күрт континенталды, қысы ұзақ, суық, қар жамылғысы тұрақты және жазы салыстырмалы түрде қысқа, орташа ыстық. Ауа температурасының жылдық және тәуліктік ауытқулары, көктемнің аяғы мен күздің басында аяздар, топырақтың терең қабаттарының қатуы, желдің үнемі соғуы тән.

Ауа температурасы. Ауа температурасы климаттың негізгі сипаттамаларының бірі болып табылады. Зерттеулі аймақтың ауа температурасының режимі маусымдық және жылдық ауытқулардың контрастылығымен және ызғарлығымен, айтарлықтай тәуліктік және жылдық амплитудасымен сипатталады. Жылы кезең суық кезеңге қарағанда басымдау болуы да тән. Аязсыз кезеңнің ұзақтығы аймақтың солтүстігі үшін шамамен алты айды құрайды және оңтүстікке қарай артады. Шығыс жақтан жел басым, желдің орташа жылдық жылдамдығы 5,2 м/с.

3.1.1-кесте - Ауаның орташа температурасы °С

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
-6,8	-3,8	2,5	18,0	17,3	27,9	28,3	26,2	19,7

3.1.2-кесте - Ауаның максималды температурасы °С

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
6,0	10,2	15,0	31,3	35,1	40,7	39,1	38,5	31,5

3.1.3-кесте - Ең төменгі ауа температурасы °С

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
-21,3	-16,4	-6,8	4,9	5,6	15,8	15,1	15,8	7,1

3.1.4-кесте - Ауаның ылғалдылығы %

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
81	74	72	47	48	37	37	39	33	81	74	72

3.1.5-кесте - Атмосфералық қысым, гПа.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1022,7	1026,8	1021,9	1019,6	1016,8	1011,0	1008,3	1012,2	1024,2	1022,7	1026,8	1021,9

3.1.6-кесте - Жауын-шашын мөлшері, мм

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
14,4	17,7	17,7	9,4	31,5	2,8	0,7	9,4	2,7	14,4	17,7	17,7

3.1.7-кесте - Ашық және бұлтты күндер саны

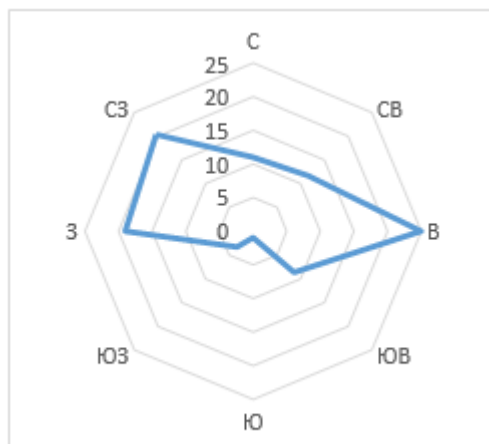
Орташа саны, балл		Күндердің орташа саны			
		ашық		бұлтты	
Жалпы	Төменгі	Жалпы	Төменгі	Жалпы	Төменгі
4,5	3,5	5	9	5	5

3.1.8-кесте - Желдің орташа айлық және максималды жылдамдығы, м/сек.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Орташа	4,7	5,1	3,6	3,6	2,9	3,4	3,0	3,2	3,9
Максималды	20	22	18	18	18	18	18	12	13

3.1.9-кесте - Жел мен тымық бағыттарының орташа қайталануы, 2024 жылғы 3 тоқсандағы %.

С	СШ	Ш	ОШ	О	ОБ	Б	СБ	Тымық
11	12	25	9	1	3	19	20	15

3.1.1-сурет - Жел тармақтары

3. Табиғи компоненттер мен өзге де объектілердің әсерін қоса алғанда, қызметтің қоршаған ортаға елеулі өзгерістерінің қысқаша сипаттамасы

Атмосфераның химиялық ластануының болжамды шоғырлануын, атмосфералық ауадағы ластаушы заттардың жербеті концентрацияларының таралуын есептеу нәтижелерін есепке ала отырып, жобаланатын жұмыстарды жүзеге асыру адамдардың өмірі мен денсаулығына, олардың өмір сүру жағдайларына елеулі әсер етпейтін болады. Учаскенің аумағы ауданның биоалуантүрлілігіне әсер ететін қоныстану аймақтарынан (оның ішінде өсімдіктер мен жануарлар әлемі, генетикалық ресурстар, өсімдіктер мен жабайы жануарлардың табиғи ареалдары, жабайы жануарлардың көші-қон жолдары, экожүйелер) едәуір қашықтықта орналасқандықтан оларға әсер етпейді. Кәсіпорынның атмосфералық ауаға химиялық әсер етуі нәтижесінде қарастырылып отырған аумаққа іргелес орналасқан техногендік тұрғыдан аздырылған жерлерге аздаған әсер етуі мүмкін. Жерді алу көзделмеген.

Өндірістік қызмет көрсету нәтижесінде жерүсті және жерасты суларына әсер етпейді. Ағынды суларды төгу қарастырылмаған.

Атмосфералық ауаға әсер ету кәсіпорын шығарындыларының көздерімен, сондай-ақ аз дәрежеде дыбыс қысымының көздерімен әсер ету аймағында болады. Кәсіпорында шекті рұқсат етілген шығарындылар мониторингін және атмосфералық ауаға әсер ету мониторингін ұйымдастыру оның сапасының экологиялық нормативтерін, сапаның нысаналы көрсеткіштерін бұзу, ал олар болмаған кезде оған әсер етудің болжамды қауіпсіз деңгейлерінің алдын алуға мүмкіндік береді.

Жоспарланған жұмыстар ауданында тарихи-мәдени мұра объектілері (оның ішінде сәулет және археологиялық объектілер) орналаспаған.

4. Эмиссиялардың шекті сандық және сапалық көрсеткіштері, қоршаған ортаға физикалық әсер ету, қалдықтардың жиналуының шекті мөлшері, сондай-ақ егер ол көзделген қызмет шеңберінде жоспарланса, қалдықтарды көму туралы ақпарат.

Жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде ластаушы ингредиенттер көмірсутектер, көміртек тотығы, күйе, азот тотығы, азот диоксиді, метан және басқа да компоненттер болуы мүмкін.

Жоспарланған қызметтің атмосфералық ауаға әсері ауа сапасына қойылатын заңнамалық және нормативтік талаптарға сәйкестік тұрғысынан бағаланады.

Зиянды заттардың шығарындыларын есептеу талаптарға және әдістемелер жинағына сәйкес жүргізілді.

Атмосфералық ауаға ластаушы заттардың стационарлық көздері жүргізген есептік деректер бойынша мынадай мөлшерде шығарылатын болады: (темірге қайта есептегенде) темір (II, III) тотығы (дitemір триоксиді, темір оксиді) (274), (марганец (IV) оксидіне қайта есептегенде) Марганец және оның қосылыстары (327), азот (IV) диоксиді (азот диоксиді) (4), Азот (II) оксиді (азот оксиді) (6), көміртегі (күйе, қара көміртегі) (583), күкірт диоксиді (күкірт ангидридi, күкірт газы, күкірт (IV) оксиді) (516), күкіртсутек (Дигидросульфид) (518), Көміртек оксиді (көміртегі тотығы, көміртегі тотығы) (584), Фторидті газ тәріздес қосылыстар /фторға қайта есептегенде/ (617), нашар еритін бейорганикалық фторидтер - (алюминий фториді, кальций фториді, натрий гексафторалюминаты) (нашар еритін бейорганикалық фторидтер /фторға қайта есептегенде/) (615), Метан (727*), C1-C5 шекті көмірсутектер қоспасы (1502*) C6-C10 шекті көмірсутектер қоспасы (1503*), Диметилбензол (o-, m-, п изомерлерінің қоспасы) (203) Метилбензол (349), Бензин/а/пирен

(3,4-Бензпирен) (54), Бутилацетат (сірке қышқылы бутил эфирі) (110) Формальдегид (Метаналь) (609), Пропан-2-он (Ацетон) (470), минералды мұнай майы (ұршық, машина, цилиндр майы және т.б.) (716*), Уайт-спирит (1294*), /С/ қайта есептегенде С12-19 алкандар ((С қайта есептегенде) С12-С19 шекті көмірсутектер; РПК-265П еріткіші (10), Қалқымалы бөлшектер (116), құрамында кремний диоксиді бар бейорганикалық шаң, %: 70-20 (шамот, цемент, цемент өндірісінің шаңы - саз, сазды тақтатас, домна қожы, құм, клинкер, күл, кремнезем, қазақстандық кен орындарының көмір күлі) (494).

2025 жылы кен орнын жайластыру кезінде – 3,499412465 г/с. 26,870394 т/жыл.

Жоспарланған қызмет шеңберінде ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының мемлекеттік тіркелімін жүргізу қағидаларында белгіленген шекті мәндерден асып кету жоспарланбайды.

Сумен қамту. Жобаланған жұмыстар ауданында тұщы су көздері жоқ.

Бұрғылау бригадасы мен персоналды ауыз сумен және тұрмыстық қажеттіліктер үшін сумен қамту мердігер ұйыммен шарт бойынша бөтелкеге құйылған суды жеткізу арқылы жүзеге асырылатын болады. Жұмыстарды жүргізу кезеңінде арнайы су пайдалану көзделмеген.

Бұрғылауға, құрылыс-монтаждау жұмыстарына, дайындық жұмыстарына, бұрғылау мен бекітуге және бөлшектеу жұмыстарына тартылатын персоналдың саны шамамен 38 адамды құрайды. Бұрғылау бригадасына арналған жылжымалы вахталық кенттер Мұнай және газ өнеркәсібі салаларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидаларының 2014 жылғы 30 желтоқсандағы №355 1-қосымшасына сәйкес бұрғылау қондырғысынан (себезгі, қол жуғышы бар вагондардың) қашықтықта орналасатын болады.

Жұмысшылар ҚР Денсаулық сақтау министрінің 20.02.2023 жылғы №26 «Су көздеріне, шаруашылық-ауыз су мақсаты үшін су жинау орындарына, шаруашылық-ауыз сумен жабдықтауға, суды мәдени-тұрмыстық пайдалану орындарына және су объектілерінің қауіпсіздігіне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» ҚР Денсаулық сақтау министрінің 20.02.2023 жылғы №26 бұйрығының талаптарын қанағаттандыратын сумен қамтамасыз етілетін болады.

Жобалық ұңғымаларды салу циклінің ұзақтығы 38 тәулікті құрайды. Су бұру және су тұтыну 4.1-кестеде келтірілген.

Су бұру. Ағынды сулар арнайы ыдыстарға жіберіледі, жинақталуына қарай сорылады және шартқа сәйкес әкетіледі. Жер үсті, жер асты суларына және жергілікті жердің бедеріне су қашырту жоспарланбайды. Ағынды суларды шығаруды мердігер ұйым жүзеге асыратындығына байланысты тазарту және қайта пайдалану жоспарланбайды.

Құрылыс жұмыстары кезінде техникалық және шаруашылық қажеттіліктер үшін жер үсті көздерінен су алу жоспарланбайды. Ағынды суларды жер үсті су айдындарына және жергілікті жердің бедеріне қашырту жоспарланбайды, ШРТ жобасын әзірлеу талап етілмейді.

4.1-кесте - Ұңғымаларды жайластыру кезеңіне болжамды су тұтыну және су бұру

Тұтынушы	Тәулік	Саны, адам	Су тұтыну		Су бұру	
			м ³ /тәул.	м ³ /цикл	м ³ /тәул.	м ³ /цикл
Ауыз су	120	38	0,025	114	-	-
Шаруашылық-тұрмыстық қажеттіліктер			0,12	547,2	0,12	547,2
Техникалық қажеттілік			-	494,76	-	494,76
Себезгі бөлмесі			1,2	912	1,2	912
Асхана			0,06	2736	0,06	2736
Кір жуатын орын			0,075	342	0,075	342
Барлығы			-	5145,96	-	5031,96
Қайтарылмайтын шығындар, 5%	-	-	-	-	-	251,6

Барлығы:	-	-	-	-	-	4780,36
-----------------	---	---	---	---	---	----------------

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының ықтимал түрлері мен сипаттамалары

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының тізбесі Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 2021 жылғы 6 тамыздағы № 314 бұйрығымен бекітілген қалдықтар жіктеуішіне сәйкес жұмыстарды жүргізу ерекшелігіне, ҚР-да қолданылатын нормативтік құжаттарға сәйкес айқындалған.

Қалдықтар тобының экожүйеге әсер ету дәрежесі қалдықтардың түріне, қауіптілік класына, мөлшеріне, уақытына және қалдықтарды көму немесе кәдеге жарату сипатына байланысты.

Қалдықтардың түрі дегеніміз олардың түзілуіне, қасиеттеріне және оларды басқару технологиясына сәйкес ортақ белгілері бар қалдықтардың жиынтығы.

ҚР ЭК 338-бабына сәйкес қалдықтардың түрлері Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 2021 жылғы 6 тамыздағы № 314 бұйрығымен бекітілген қалдықтар жіктеуішінің негізінде айқындалады.

Қалдықтардың жіктеуіші қалдықтар түрінің түзілу тегі мен құрамын ескере отырып, қалдықтардың әр түрін айқындайды және қажет болған жағдайда оларды қауіпті немесе қауіпсіз деп жіктеу мақсатында қауіпті заттар шоғырлануының шектеуші көрсеткіштерін айқындайды.

Қалдықтар жіктеуішіндегі қалдықтардың әр түрі алты таңбалы кодты тағайындау жолымен анықталады.

Қалдықтардың түрлері Экологиялық кодекстің талаптарын ескере отырып, қалдықтар жіктеуішіне сәйкес қауіпті немесе қауіпсіз деп бөлінеді.

Қалдықтар жіктеуішіндегі қалдықтардың жекелеген түрлері құрамындағы қауіпті заттардың шоғырлану деңгейіне немесе қауіпті қалдықтар түрінің адамның өміріне және (немесе) денсаулығына және қоршаған ортаға әсер ету дәрежесіне байланысты әртүрлі кодтар ("айнадай" қалдықтар түрлері) беріле отырып, бір мезгілде қауіпті және қауіпсіз деп айқындалуы мүмкін.

Қалдықтарды қауіпті немесе қауіпсіз деп жіктеуді және қалдықтар жіктеуішінің белгілі бір кодына жатқызуды қалдықтардың иесі дербес жүргізеді.

Экологиялық Кодекспен регламенттелмейтін қалдықтардың қауіптілік сыныбын айқындау үшін "Өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинауға, пайдалануға, қолдануға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидалары пайдаланылды (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2020 жылғы 25 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-331/2020 бұйрығы).

КТК жұмысшы персоналдың өндірістік қызметі процесінде түзіледі.

Коммуналдық қалдықтар олар түзілген жерлерде орналасқан герметикалық қақпағы бар металл контейнерлерге (V=1,5 м3) жинақталады.

Жасасқан шартқа сәйкес жинау және әкету.

"Өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинауға, пайдалануға, қолдануға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2020 жылғы 25 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-331/2020 бұйрығына сәйкес - Контейнерлерде коммуналдық қалдықтарды сақтау мерзімі 0°C және одан төмен температурада үш тәуліктен, температура плюс болғанда бір тәуліктен аспайды.

Қалдық коды-200108. Қалдықтардың жіктелуі - қауіпсіз қалдықтар

Майланған шүберек механизмдерді, бөлшектерді, білдектер мен машиналарды сүрту үшін шүберекті пайдалану кезінде пайда болады. Майланған шүберек қатты, жарылыс-өрт қауіпті және суда ерімейтін қалдықтарға жатады, шүберек құрамында 5%

дейін мұнай өнімдері бар. Майланған шүберек арнайы контейнерлерге жиналады және мамандандырылған ұйыммен жасасқан шартқа сәйкес шығарылады.

Қалдықтар коды 15 02 02* Қалдықтардың жіктелуі – қауіпті қалдықтар. ҚР Экологиялық кодексіне сәйкес қалдықтарды жинақтау мерзімі.

Металл сынықтары көлік құралдары мен технологиялық жабдыққа техникалық қызмет көрсету және оларды бөлшектеу, қосалқы бөлшектерді жоспарлы немесе апаттық ауыстыру кезінде түзіледі.

Металл сынықтарын уақытша сақтауға арналған $S=20\text{м}^2$ алаңында жинақталады. Жинақталуына қарай мердігер ұйым әкетеді. ҚР Экологиялық кодексіне сәйкес қалдықтарды жинақтау мерзімі.

Қалдықтар коды 020110. Қалдықтардың жіктелуі - қауіпсіз қалдықтар

Дәнекерлеу электродтарының күйігі дәнекерлеу жұмыстары кезінде дәнекерлеу электродтарын қолдану нәтижесінде түзіледі. Қалдықтардың құрамы (%): темір - 96-97; (Ti(CO) типті) май - 2-3; басқалары-1.

Дәнекерлеу жұмыстарын жүргізу орындарында орнатылған арнайы контейнерлерге ($V=0,016\text{м}^3$) жиналады, жұмыс ұзақтығына (160 тәулік) сәйкес кәсіпорын аумағында ($S=20\text{м}^2$ қоймасы) сақталады, жұмыстар аяқталуына қарай мамандандырылған ұйыммен жасасқан шартқа сәйкес әкетіледі.

Қалдықтар коды 120113. Қалдықтардың жіктелуі – қауіпсіз қалдықтар. ҚР Экологиялық кодексіне сәйкес қалдықтардың жинақталу мерзімі.

Пайдаланылған аккумуляторлар көлік құралдарын пайдалану процесінде зарядының мен жарамдылық мерзімінің аяқталу нәтижесінде түзіледі. Аккумуляторларды сақтауға арналған контейнерге жиналады ($V=8$ кг), уақытша сақтау мерзімі – 6 айдан аспайды. Агрегаттық күйі – қатты.

Қалдықтар коды 0 01 33 *. Қалдықтардың жіктелуі - қауіпті қалдықтар

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 30 шілдедегі № 280 бұйрығымен бекітілген Экологиялық бағалауды ұйымдастыру және өткізу жөніндегі нұсқаулықтың 11-тармағына сәйкес, қалдықтарды тасымалдау үшін ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының мемлекеттік тіркелімін жүргізу қағидаларында белгіленген шекті мәндерден асып кету мүмкін емес.

2025 жылы кен орнын жайластыру кезінде - Майланған шүберек - 0,1524 т/г.; металл сынықтары - 0,7584 т/г.; дәнекерлеу электродтарының күйігі - 0,0015 т/г.; коммуналдық қалдықтар (ҚТҚ) – 4,497 т/г.; пайдаланылған аккумуляторлар - 0,000125 т/г. Барлығы: 5,409953 т/г.

Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының мемлекеттік тіркелімін жүргізу қағидаларында белгіленген шекті мәндерден асып кету жоспарланбайды.

5. Қауіпті табиғи құбылыстардың және апаттардың туындау ықтималдығы туралы; қоршаған ортаға ықтимал елеулі зиянды әсерлер туралы, апаттар мен қауіпті табиғи құбылыстардың алдын алу және олардың зардаптарын жою, сонымен қатар халықты хабардар ету жөніндегі шаралар туралы мәлімет;

Жұмыс жүргізген кезде жұмысшы персоналы мен жергілікті халықтың қауіпсіздігін және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз етуде ережелер, нормативтер, нұсқаулықтар мен стандарттар жүйесі маңызды рөл атқарады, оларды басшылардың және барлық персоналдың сақтауы міндетті. Жұмыстарды жүргізу кезінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы қағидаларына сәйкес талап етілетін жабдықтардың барлық түрлерін орнатуға, тексеруге және техникалық қызмет көрсетуге, персоналды оқытуға және практикалық сабақтар өткізуге назар аудару керек.

Өндірістегі жазатайым оқиғаларды жою жөніндегі іс-шаралар. Қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету үшін жұмысшылар орнатылған арматураның, аспаптардың, пайдалану жөніндегі нұсқаулықтардың мақсатын білуі және нұсқаулықтардың барлық талаптарын орындауы тиіс.

Апаттарды жоюға көп уақыт пен қаражат жұмсалады, сондықтан жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде апаттардың алдын алуға назар бөлу қажет.

Жалпы, жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде апаттық жағдайлардың алдын алу үшін мынадай іс-шаралар тізбесі ұсынылады:

құрылыс кезінде барлық нормативтік ережелерді міндетті түрде орындау;

қауіпсіздік техникасы бойынша мерзімді нұсқаулықтар мен сабақтар өткізу, барлық жұмыс персоналына қауіпсіздік ережелерін сақтау қажеттігі туралы үнемі еске салып отыру;

жанар-жағармай құю, сақтау, тасымалдау бойынша барлық операциялар жауапты тұлғалардың бақылауында болуы және қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауы тиіс;

жанармай сақталатын резервтік қойманы тұрғын вагондардан алыс қашықтықта орналастыру;

жанармайдың ағып кетуін уақтылы жою.

Жобалау жұмыстарын жүргізу, жер қойнауын пайдалану операцияларын жүргізу кезіндегі қоршаған ортаны қорғауға бағытталған талаптар ҚР Экологиялық Кодексінің 397-бабына сәйкес көзделген. Сондай-ақ Экологиялық кодекстің 238-бабының 2-тармағына сәйкес талаптар ескерілді.

1. Атмосфералық ауаны қорғау:

1) жер қойнауын пайдалану объектілерінде және құрылыс алаңдарында, оның ішінде кәсіпшілік ішіндегі жолдарда шанды басу бойынша жұмыстар жүргізу;

2) стационарлық және жылжымалы көздерден ластаушы заттар шығарындыларының алдын алу және азайту жөніндегі іс-шараларды орындау;

2. Су объектілерін қорғау:

1) ұңғымаларды игеру және кейіннен пайдалану, сондай-ақ өндіріс қалдықтары мен ағынды суларды кәдеге жарату кезінде мұнай, су және газдың қабатаралық ағындары салдарынан жер асты суларының ластануын болдырмауға бағытталған іс-шараларды жүргізу.

3. Жағалау және су экожүйелеріне әсер етуден қорғау:

Жұмыс шеңберіндегі іс-шаралар қарастырылмаған.

4. Жерді қорғау:

1) жердің антропогендік қызметі нәтижесінде аздырылған және тозған аумақтарын рекультивациялау: топырақтың құнарлылығын және жердің басқа да пайдалы қасиеттерін қалпына келтіру, жаңғырту және арттыру, оны шаруашылық айналымға уақтылы тарту, жердің аздырылуына байланысты жұмыстарды жүргізу кезінде топырақтың құнарлы қабатын алу, сақтау және пайдалану;

5. Жер қойнауын қорғау:

1) жер қойнауын пайдалану жұмыстарын жүргізу кезінде жер қойнауының ластануын болдырмау жөніндегі іс-шараларды енгізу;

6. Жануарлар мен өсімдіктер әлемін қорғау:

1) әкімшілік-аумақтық бірліктердің аумақтарын көгалдандыру, кәсіпорындардың аумақтарында және босатылатын аумақтарда, шөлейттенуге және басқа да қолайсыз экологиялық факторларға ұшыраған жерлерде жасыл желектер мен екпелер алаңдарын ұлғайту;

2) СҚА алаңын көгалдандырудың үлес салмағын орындау мүмкін болмаған кезде (объектілер бір-біріне тығыз салынған кезде, сондай-ақ объектіні елді мекендерден қашықтықта, шөлді және шөлейт жерлерде орналастыру кезінде) тұрғын үй құрылысы тарапынан ағашты-бұталы екпелерінің жолағын міндетті түрде ұйымдастыра отырып, тиісті қауіптілік класы үшін алаңның көрсетілген пайызынан кем емес санитариялық-

қорғау аймағын көгалдандыруды көздеуге міндетті. СҚА жобасында міндетті негіздемемен жергілікті атқарушы органдардың келісімі бойынша жақын елді мекендердің аумақтары мен құрылыстан бос аумақтарды көгалдандыруға жол беріледі.

7. Қалдықтарды жұмыс істеу:

1) иесіз қалдықтар мен тарихи ластануларды жою, олардың түзілуіне жол бермеу, өндірістік, қатты тұрмыстық қалдықтармен ластану нәтижесінде аздырылған жерлерді уақтылы рекультивациялау іс-шараларын жүргізу;

8. Радиациялық, биологиялық және химиялық қауіпсіздік:

1) қоршаған орта объектілерінің радиоактивтік ластануын анықтау мақсатында аумақтарға радиоэкологиялық зерттеулер жүргізу;

9. Басқару жүйелерін және ең жақсы қауіпсіз технологияларды енгізу:

Жұмыс шеңберіндегі іс-шаралар қарастырылмаған.

10. Ғылыми-зерттеу, іздестіру жұмыстары және басқалары:

1) қоршаған ортаның фондық жай-күйін айқындау үшін экологиялық зерттеулер жүргізу, өнеркәсіптік қызметтің экожүйеге ықтимал теріс әсерін анықтау және қоршаған ортаның ластануын азайту бойынша бағдарламалар мен іс-шаралар жоспарларын әзірлеу;

Экологиялық тәуекелді төмендету жөніндегі іс-шаралар

Апат қаупін бағалауды үнемі өткізу қажет, өйткені оның пайда болуы жобалық параметрлерге ғана емес, сонымен қатар ағымдағы жағдайға, басқару шешімдеріне, процестің параметрлеріне, жабдықтың жай-күйіне, персоналдың дайындық дәрежесіне, сыртқы жағдайларға байланысты. Апаттың алдын алу процесті бақылау және тәуекелді үнемі болжау жолымен жүзеге асырылады.

Учаскеде құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде жұмысшылар мен жергілікті халықтың қауіпсіздігін және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз етуде ережелер, нормативтер, нұсқаулықтар мен стандарттар жүйесі маңызды рөл атқарады, оларды компания мен мердігерлердің басшылары мен барлық қызметкерлері міндетті түрде орындайды. Жұмыстарды жүргізу кезінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы қағидаларына сәйкес талап етілетін жабдықтардың барлық түрлерін орнатуға, тексеруге және техникалық қызмет көрсетуге, персоналды оқытуға және практикалық сабақтар өткізуге назар аудару қажет.

Апаттарды жоюға көп уақыт пен қаражат жұмсалады. Апатты жоюдан гөрі оның алдын алу оңайырақ. Сондықтан жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде апаттардың алдын алуға назар аударған жөн, атап айтқанда:

- мұнай құбырларын, шығу желілерін, сарқынды су коллекторларын, осьтік коллекторларды уақтылы жөндеу;
- бұрғылау жабдығының астындағы топырақты гидроқшаулау бойынша шараларды жүзеге асыру;
- химиялық реагенттер мен бұрғылау ерітінділерінің қорлары металл ыдыстарда, бұрғылауға арналған материалдар - арнайы қоймалардағы бетон алаңдарында сақталуы тиіс;
- центрифуга көмегімен бұрғылау ерітіндісі мен ағынды сулардан қатты фаза мен шламды бөлу, улы шламдарды, басқа да қалдықтарды бейтараптандыру және оларды тасымалдау;
- бұрғылау ерітіндісін дайындау зауытында қалпына келтіру, ағынды суларды бұрғылау кезінде қайта пайдалану;
- пайдалану ұңғымаларын электр жетегіндегі бұрғылау қондырғыларымен бұрғылау;
- ұңғыма өнімдерінің жалпы шығарындыларын азайту;
- аздырылған жерлерді рекультивациялауды үлгілік жобаға сәйкес жүргізу;
- әзірленген көлік схемасына сәйкес көлік құралдарының қозғалысын қамтамасыз

ету.

Қабылданған жобалық шешімдер апаттық жағдайлардың туындау ықтималдығын азайту үшін жеткілікті деп есептейміз.

Учаскені пайдалану кезінде көзделген жобалау шешімдері сақталған кезде, сондай-ақ осы жобада ұсынылған табиғат қорғау шаралары орындалған жағдайда, көзделіп отырған қызметті іске асыру кезінде қоршаған орта компоненттеріне теріс әсерді болдырмауға болады.

6. Қоршаған ортаға әсер етуді бағалауды орындау барысында алынған ақпарат көздерінің тізімі:

- 2.01.2021 ж. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі *(12.12.2024 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен)*

- Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 2021 жылғы 6 тамыздағы № 314 бұйрығымен бекітілген қалдықтар жіктеуіші.

- Қоршаған ортаға эмиссиялар нормативтерін айқындау әдістемесі. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 10 наурыздағы № 63 бұйрығы *(16.09.2024 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен)*

- Экологиялық бағалауды ұйымдастыру және өткізу жөніндегі нұсқаулық. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 30 шілдедегі № 280 бұйрығы.